

## عنوان مقاله:

جایگاه اجتماعی اهل ذمه در عصر خلافت عمر بن خطاب (۱۳-۲۳ ه.ق) براساس نظریه طرد اجتماعی (مطالعه موردی اهل ذمه حجاز، شام و عراق)

## محل انتشار:

فصلنامه مطالعات تاریخ اسلام، دوره 10، شماره 39 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

## نویسندگان:

عثمان یوسفی - دانشگاه مذاهب اسلامی

شهرام یوسفی فر - تهران

سید محمدرضا حسینی - دانشگاه پیام نور، گروه تاریخ

حسین علی بیگی - دانشگاه علمی - کاربردی

## خلاصه مقاله:

باگسترش فتوحات در سرزمین‌هایی که ساکنانش در زمره اهل‌کتاب بودند، مساله جدیدی فراروی دستگاه خلافت قرار گرفت و آن ورود طیف عظیمی از اهل‌کتاب اعم از یهودی، مسیحی و زرتشتی بود که در این سرزمین‌ها ساکن بودند. این پژوهش برآنست تا بدین پرسش که ذمیان در جامعه عصر خلافت عمر از چه جایگاه اجتماعی برخوردار بودند و اینکه میزان پذیرش و یا طرد اجتماعی آنها در جامعه به چه میزان و بر اساس چه ملاک‌هایی بوده است پاسخ دهد. عمر در تعامل با ذمیان دو شیوه کاملاً متفاوت داشت. در مواردی براساس ملاک‌های قرآنی و بهره‌مندی از سیره رسول‌خدا(ص) و در مناطقی همچون شام براساس طرد اجتماعی ذمیان از دسترسی به مشاغل اداری و برقراری محدودیت‌های اجتماعی و مذهبی درصدد کنترل و نظارت بر رفتارهای اجتماعی آنان برآمده است که این شیوه برخورد در متاثر از شرایط جغرافیایی سکونتگاه ذمیان و تعاملاتی که با پیروان خود در آن سوی مرزهای دولت اسلامی داشته و می‌توانستند کیان جامعه اسلامی را با مخاطره مواجه سازند.

## کلمات کلیدی:

Omar ibn Khattab, people of Dhimmia, social exclusion, social status, اهل ذمیان، طرد اجتماعی، جایگاه اجتماعی

## لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1396359>

